Programa:
Bon dia Somriu!

Informe d'avaluació

Ajuntament de Barcelona

CSB Consorci Sanitari de Barcelona

ASPB Agència de Salut Pública

Promoció de la salut

©2025 Agència de Salut Pública de Barcelona
Tots els drets reservats.
https://www.aspb.cat/

Edita: Agència de Salut Pública de Barcelona, 4 de març de 2025

Aquesta publicació està sota una llicència Creative Commons
Reconeixement – No Comercial – No Derivades (BY-NC-ND)
https://creativecommons.org/

Avaluació del Programa “Bon dia, Somriu!”.

Presidenta de l’Agència de Salut Pública de Barcelona i regidora de Salut, persones amb discapacitat i estratègia contra la soledat
Marta Villanueva Cendán

Gerenta de l’Agència de Salut Pública de Barcelona
Carme Borrell i Thió

Responsables de l’Informe
Silvia Brugueras[1, 2], Anna Pérez[1, 2, 3, 4]

Autories
Silvia Brugueras[1, 2], Anna Pérez[1, 2, 3, 4], Gemma Serral[1, 2, 3, 4], Mª José López[1, 2, 3, 4]

Agraïments
Als nens i nenes i professorat de totes les escoles de Barcelona que van participar en l’avaluació del programa i als equips d’infermeria comunitària

Cita recomanada
Brugueras S, Pérez A, Serral G, López MJ. (2025). Avaluació del Programa “Bon dia, Somriu!”. Agència de Salut Pública de Barcelona

[1]Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), Pl. Lesseps 1, 08023 Barcelona, Spain
[2]Institut de Recerca Sant Pau (IR SANT PAU), Sant Quintí 77-79, 08041 Barcelona, Spain
[3]Centro de Investigación Biomédica en Red de Epidemiología y Salut Pública (CIBERESP), Madrid, Spain
[4]Agència de Gestió d’Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), Passeig de Lluís Companys 23, 08010 Barcelona, Spain

Índex

Introducció 5
Objectius 7
Metodologia 8
Resultats 10
Conclusions 20
Referències bibliogràfiques 21

Avaluació del Programa “Bon Dia, Somriu!”

Introducció

Una bona salut bucodental permet el desenvolupament de necessitats bàsiques com respirar, parlar, menjar i socialitzar-se sense incomoditat o vergonya, formant part d’una visió integral de la salut general i el benestar. Els problemes de salut bucodental poden afectar a qualsevol persona i a qualsevol edat, afectant la qualitat de vida, l’autoestima i la confiança de les persones (WHO, 2010). L’erupció de les dents és progressiva durant tota la infància fins al final de l’adolescència (Gencat, 2017) i la càries dental és el procés patològic més prevalent a l’etapa infantil (Vitoria, 2011). De fet, la Organització Mundial de la Salut (OMS) destaca que la càries dental en dents temporals està augmentant i suposa un problema de Salut Pública (Jakab, 2016). L’origen de la càries és multifactorial (WHO, 2010) i hi intervenen factors individuals com hàbits higiènics o relacionats amb la placa bacteriana; factors ambientals (WHO, 2016) i determinants socials com les condicions de vida (Jakab, 2016). A la “Encuesta de Salud Oral de España 2015” es va observar una clara diferència en la prevalença de càries segons classe social i país d’origen entre els infants de 5 i 6 anys, i també diferències en l’atenció restauradora en dents temporals vinculada al dèficit de prestacions assistencials en població infantil (Bravo 2016). Això comporta un impacte en la freqüència de càries no tractades (WHO, 2016), menor accés a cures odontològiques (WHO, 2010) i major absentisme escolar (WHO, 2010; YHEC, 2016).

Les àrees de treball per promoure la salut bucodental parteixen de la necessitat d’actuar sobre els principals factors de risc. Es recomana la reducció de consum de sucres ocults (sucs industrials, brioxeria, iogurts líquids, patates fregides i snacks, entre d’altres) o aliments amb sucres afegits (galetes, gelats, xocolata, begudes de cola o gasoses, entre d’altres), l’ús de la tècnica correcta de raspallat dental amb pasta dental fluorada, i la visita als serveis d’odontologia (SEOP, 2017).

Les intervencions efectives han d’abordar múltiples determinants de la salut bucodental com ara la informació, les conductes i pràctiques saludables i la millora de l’entorn de les persones en relació a factors psicosocials (de Silva, 2016). L’escola és un àmbit estratègic per a promoure l’adopció de conductes saludables (WHO, 1986; Stein, 2018) i reduir les desigualtats en salut (WHO, 2010). Els

beneficis d’apostar per la promoció de la salut oral en l’entorn escolar passen per la possibilitat d’integrar les diferents accions en el currículum educatiu i per la capacitat de mobilitzar i enfortir a tota la comunitat educativa (alumnat, famílies i professorat) i l’entorn comunitari (Kwan, 2005).

El programa Bon dia Somriu! Es tracta d’una proposta educativa que vol facilitar al professorat la tasca de promoció d’una bona salut bucodental, fomentant conductes i actituds favorables a una bona higiene personal i altres hàbits saludables en l’alumnat i les seves famílies.

Aquest programa està dissenyat per reforçar la salut bucodental i altres aspectes d’higiene personal i d’hàbits saludables entre l'alumnat de primer de primària. Com a nou programa que s’implementa des de l’ASPB, és molt rellevant la seva avaluació per comprovar si s’assoleixen els objectius previstos.

Objectius

Objectiu general

Avaluar els efectes i el procés d’implementació del programa *Bon dia, somriu!*

Objectius específics

- Avaluar els efectes del programa *Bon dia, somriu!* en els coneixements i actituds en relació al rentat de mans
- Avaluar els efectes del programa *Bon dia, somriu!* en els coneixements i actituds en relació al raspallat de dents
- Avaluar els efectes del programa *Bon dia, somriu!* en els coneixements i actituds en relació als hàbits alimentaris
- Avaluar el procés d’implementació del programa *Bon dia, somriu!*

Metodologia

Disseny

Estudi d’avaluació no experimental pre-post

Població d’estudi

La població d'estudi és l'alumnat de 1r de primària de la ciutat de Barcelona durant el curs escolar 2021-2022. Els centres participants en l'estudi són aquells que van decidir voluntàriament realitzar el programa "Bon dia, somriu" durant el curs 2021-22.

Fonts d’informació i principals variables d’estudi

1. Avaluació dels efectes del programa: Es va dissenyar un qüestionari ad-hoc, que es va passar a l’alumnat abans de la intervenció (gener del 2022) i després de la intervenció (abril-juny 2022). Aquest qüestionari es va administrar a l' aula amb el suport del personal d’infermeria de l' ASPB. El qüestionari inclou preguntes sobre el raspallat de dents i la higiene dental, sobre el rentat de mans i sobre hàbits alimentaris, aliments perjudicials i protectors per a les dents i sobre un esmorzar correcte i complet.
2. Avaluació del procés d'implementació de la intervenció: en finalitzar la intervenció es va demanar al professorat responsable del programa que omplís un autoinforme per conèixer com s'havia implementat la intervenció en cadascuna de les aules. Es preguntaven les activitats realitzades, la durada de les sessions, els alumnes absents en cadascuna d'elles, i el grau de satisfacció amb diferents aspectes del programa.

Anàlisis estadístiques

S’ha realitzat una anàlisi descriptiva de les característiques de la població inclosa en l’avaluació i comparant els seguits amb els perduts, mitjançant proves de chi-quadrat per a les variables categòriques i la prova t de Student per a variables contínues. S’ha comparat el canvi entre les mesures pre i les mesures post a través de les prova estadística per a mostres aparellades de mcNemar. Totes les anàlisis s’han realitzat amb el paquet STATA 15.

Aspectes ètics

Aquest estudi d’avaluació ha estat acceptat pel Comitè d’Ètica de l’Hospital del Mar (codi 2021/10077). Tanmateix, es va demanar consentiment informat signat per part del pare/mare/tutor legal de l'alumnat en el qual acceptaven participar en l'estudi d'avaluació.

Resultats

Anàlisi qüestionaris pre-post

Es van administrar un total de 1297 qüestionaris a l’alumnat de 42 escoles de la ciutat de Barcelona. El qüestionari PRE-intervenció es va administrar a 41 escoles i el qüestionari POST-intervenció a 35 escoles. Les escoles que van participar al programa estaven distribuïdes pels 10 districtes de la ciutat i pertanyien majoritàriament a barris amb rendes de nivell més desafavorit. Per a l’anàlisi de l’avaluació s’han inclòs els 912 casos en els que tenim qüestionari pre i post (veure taula 1).

Cal destacar que ha augmentat significativament el nombre d’infants que responien que es rentaven les mans abans i després dels àpats i que utilitzaven sabó per rentar-se les mans. També ha augmentat significativament el percentatge d’infants que ordenaven correctament els passos del rentat de mans. En preguntar per la freqüència de consum de determinats grups d’aliments, observem un augment significatiu del percentatge d’infants que indiquen que consumeixen verdures i làctics cada dia. En relació als aliments que fan mal a les dents, observem un augment significatiu d’infants que responen correctament la pregunta després d’haver fet el programa. També hi ha un augment significatiu del nombre d’infants que coneixen com és un esmorzar saludable i complet. Per altra banda, augmenta significativament el percentatge de nens i nenes que es raspallen les dents 2 o més vegades, el percentatge de nens i nenes als quals els hi han explicat el correcte raspallat de dents, que saben detectar quines són les característiques del raspallat de dents correcte i que coneixen el temps necessari per realitzar el raspallat de dents de manera adequada (veure taula 2). En general, estratificant l’anàlisi per sexe no trobem diferències importants entre nens i nenes (dades no mostrades a les taules).

Taula 1. Característiques dels participants a l'avaluació del Programa BON DIA, SOMRIU! (N=1297)

Variables	PRE (N=1193)		POST (N=1016)		APARELLATS PRE-POST (N=912)	
	N	%	N	%	N	%
GÈNERE*						
Nen	569	47.69	425	41.83	425	46.60
Nena	579	48.53	449	44.19	449	49.23
Altres	25	2.10	23	2.26	23	2.52
No contesta	20	1.68	119	11.71	15	1.64
DISTRICTE DE L'ESCOLA						
Ciutat Vella	82	6.87	26	2.56	23	2.52
Eixample	109	9.14	109	10.73	101	11.07
Gràcia	41	3.44	40	3.94	37	4.06
Horta-Guinardó	188	15.76	106	10.43	102	11.18
Les Corts	49	4.11	46	4.53	46	5.04
Nou Barris	450	37.72	386	37.99	355	38.93
Sant Andreu	77	6.45	72	7.09	70	7.68
Sant Martí	116	9.72	153	15.06	108	11.84
Sants-Montjuïc	63	5.28	59	5.81	55	6.03
Sarrià-Sant Gervasi	18	1.51	19	1.87	15	1.64
NIVELL SOCIOECONÒMIC DEL BARRI DE L'ESCOLA**						
Desafavorit	905	75.86	729	71.75	670	73.46
Afavorit	288	24.14	287	28.25	242	26.54

* El gènere només es va preguntar en el pre

** En base a la renda de les llars (RDL) per barri de l'any 2018. Districte desafavorit <100, districte afavorit > o igual a 100.

Taula 2. Comparativa de les respostes als qüestionaris dels participants abans i després de la intervenció (pre-post, N=912)

Variables	PRE-POST N=912				
	PRE		POST		p valor
	N	%	N	%	
p2. Et rentes les mans abans dels àpats?					
Mai/A vegades	414	47.86	344	39.77	<0,001
Sempre	451	52.14	521	60.23	
p3. Et rentes les mans després dels àpats?					
Mai/A vegades	545	62.14	499	56.90	<0,05
Sempre	332	37.86	378	43.10	
p4. Fas servir sabó per rentar-te les mans?					
Mai/A vegades	157	17.90	115	13.11	<0,05019
Sempre	720	82.10	762	86.89	
p5. Ordena els passos per un correcte rentat de mans					
Incorrecte	449	52.45	262	30.61	<0,001
Correcte	407	47.55	594	69.39	
p6. Cada quant menges...					
VERDURES					
Mai/Algun dia	470	54.27	412	47.58	<0,001
Cada dia	396	45.73	454	52.42	
LÀCTICS					
Mai/Algun dia	317	36.48	256	29.46	<0,001
Cada dia	552	63.52	613	70.54	
FRUITA					
Mai/Algun dia	294	34.03	276	31.94	0,241
Cada dia	570	65.97	588	68.06	
BRIOIXERIA					

Mai	129	14.86	151	17.40	0,071
Algun dia/Cada dia	739	85.14	717	82.60	
LLAMINADURES					
Mai	157	18.09	162	18.66	0,706
Algun dia/Cada dia	711	81.91	706	81.34	
REFRESCS I SUCS					
Mai	186	21.50	203	23.47	0,221
Algun dia/Cada dia	679	78.50	662	76.53	
p7. Marca amb una creu els aliments que fan mal a les dents					
FRUITES					
No	852	93.42	869	95.29	0,053
Sí	60	6.58	43	4.71	
REFRESCS I SUCS					
No	309	33.88	107	11.73	<0,001
Sí	603	66.12	805	88.27	
LLAMINADURES					
No	65	7.13	48	5.26	
Sí	847	92.87	864	94.74	0,078
BRIOIXERIA					
No	143	15.68	62	6.80	<0,001
Sí	769	84.32	850	93.20	
SUCRE					
No	181	19.85	111	12.17	<0,001
Sí	731	80.15	801	87.83	
PA					
No	820	89.91	862	94.52	<0,001
Sí	92	10.09	50	5.48	
p8. Un esmorzar saludable complet ha d'incloure...					
Resposta incorrecte	274	34.08	210	26.12	<0,001
Resposta correcte	530	65.92	594	73.88	

p9. Dines a l'escola?					
No	133	16.06	120	14.49	0,058
Sí	695	83.94	708	85.51	
p10. Quantes vegades et raspalles les dents?					
1 vegada o menys	291	33.45	196	22.53	<0,001
2 o més vegades	579	66.55	674	77.47	
p11. T'han explicat alguna vegada com s'han de raspallar les dents correctament?					
No	211	24.97	48	5.68	<0,001
Sí	634	75.03	797	94.32	
p12. Quins moviments s’han de fer per raspallar les dents?					
Resposta incorrecte	330	39.81	111	13.39	<0,001
Resposta correcte	499	60.19	718	86.61	
p13. Quines parts de les dents s’han de raspallar?					
Resposta incorrecte	376	45.97	145	17.73	<0,001
Resposta correcte	442	54.03	673	82.27	
p14. Quant temps hem de dedicar a raspallar-nos les dents?					
Resposta incorrecte	405	48.50	212	25.39	<0,001
Resposta correcte	430	51.50	623	74.61	

Anàlisi autoinformes

Van participar en l'avaluació del programa un total de 52 aules. Pel que fa a la intervenció del mòdul d'aula, més del 75% de les aules van portar a terme totes les activitats proposades pel programa. El mòdul d'entorn ha estat realitzat de forma més heterogènia, amb dues sessions amb una elevada taxa de realització i dues amb un percentatge més baix d'aules que les van portar a terme (veure taula 3). Es considera que un 48% de les aules han realitzat el mòdul d'aula de manera completa, un 48% de manera acceptable i un 4% de manera no acceptable. Per altra banda, un 36,5% de les aules han realitzat el mòdul d'entorn de manera completa i un 63,5% de manera acceptable. De manera global, la intervenció s'ha realitzat de manera completa en un 48% de les aules i de manera acceptable en un 52% de les aules (veure taula 4).

Pel que fa a la valoració del desenvolupament del programa a l'aula, observem un elevat percentatge d'acord en els diferents aspectes avaluats (veure taula 5).

Finalment la puntuació mitjana obtinguda de la satisfacció amb el programa "Bon dia, somriu!" ha estat de 8,29.

Taula 3. Percentatge de realització de les diferents activitats

MÒDUL AULA	N	%
SESSIÓ 1		
Recordar o presentar el personatge d'en BIN-BIN	44	84,62
Introduir el programa i en BIN-BIN i visualitzar l'audiovisual	45	86,54
Discutir en grup les coses noves apreses amb en BIN-BIN	39	75,00
Preguntar als nens i nenes quines coses els agradaria saber sobre els temes tractats	39	75,00
Explicar la importància del rentat de mans	52	100,00
Practicar la tècnica correcta del rentat de mans	52	100,00
Penjar i/o presentar el pòster sobre les tècniques del rentat de mans i raspallat de dents	48	92,31
Lliurar a les famílies el díptic amb la presentació del programa i consells sobre salut bucodental	51	98,08

SESSIÓ 2		
Introduir l’activitat que es vol treballar: aliments protectors de les dents i aliments rics en sucres	48	92,31
Visualitzar l'audiovisual	44	84,62
Omplir en petits grups la Fitxa "El semàfor dels aliments"	48	92,31
Fer una posada en comú de les fitxes	42	80,77
SESSIÓ 3		
Donar les pautes per gaudir d'un esmorzar saludable	49	94,23
Visualitzar l'audiovisual	49	94,23
Explicar i practicar tots junts una bona pràctica de raspallat de dents	49	94,23
Penjar o utilitzar el pòster sobre tècniques del rentat de mans i raspallat de dents	46	88,46
Lliurar a les famílies el pòster reduït sobre els hàbits (per al domicili) per un correcte rentat de mans i la tècnica del raspallat de dents	45	86,54
MÒDUL ENTORN		
SESSIÓ 4		
Oferir un raspall de dents als alumes de primer de primària	52	100,00
Recordar la importància del raspallat de dents	51	98,08
SESSIÓ 5		
Revisió bucodental per part de l’equip d’Odontologia del Centre d’Atenció Primària (CAP) referent de l’escola	44	84,62
SESSIÓ 6		
Visualitzar l’audiovisual de l’espectacle de titelles per reforçar els coneixements adquirits en relació a la higiene bucodental i a l’alimentació saludable	29	55,77
SESSIÓ 7		
Distribuir de forma gratuïta fruita a l’alumnat d’educació primària	34	65,38

Taula 4. Classificació segons tipus d'intervenció portada a terme

Tipus Intervenció	MÒDUL AULA		MÒDUL ENTORN		GLOBAL	
	N	%	N	%	N	%
Completa*	25	48.08	19	36.54	25	48.08
Acceptable**	25	48.08	33	63.46	27	51.92
No acceptable	2	3.85				
Total	52	100.00	52	100.00	52	100.00

* S'ha realitzat el mòdul d'aula complet i al menys 2 sessions d'entorn

**S'han realitzat més de 19 activitats però sense haver completat el mòdul d'aula

Taula 5. Valoració del desenvolupament del programa a l'aula

Grau d'acord o desacord amb diferents aspectes referents al desenvolupament del programa	D'ACORD (N=52)	% ACORD
L'alumnat ha entès els objectius del programa	47	90,38
El temps dedicat ha esta suficient	46	88,4
Els continguts de les sessions han estat adequats	45	86,53
Els continguts de les sessions han estat ben entesos per l'alumnat	48	92,3
Els continguts tractats són d'interès per l'alumnat	47	90,38
L'atenció de la classe ha estat prou bona	45	86,5
Els mètodes educatius han resultat satisfactoris	40	76,92
Ha sigut fàcil mantenir la classe en calma durant les sessions	39	75
El nombre d'activitats ha estat suficient	41	78,84
Els alumnes han mostrat interès en les activitats	48	92,3
Les activitats han estat adequades per l'edat de l'alumnat	46	88,46
L'alumnat ha participat en les activitats	51	98,07
Els materials utilitzats han estat adequats	36	69,2

Anàlisi qualitatiu de l’autoinforme

Valoració del programa

De manera global el professorat de les aules a les que s’ha portat a terme la intervenció valoren el programa de manera positiva. Consideren que es tracta d’un tema molt interessant i adient pel grup d’edat al qual va destinat. Molts d’ells comenten que les activitats han estat adequades i que el programa ha permès que l’alumnat adquireixi nous hàbits i assoleixi els continguts que es transmeten a través del programa. També destaquen que els infants han mostrat interès pels temes tractats al programa i que han gaudit realitzant-lo. Es valora de manera positiva el material utilitzat per realitzar les diferents sessions. Per altra banda, es valora molt positivament la coordinació i l’acompanyament realitzat per part de les infermeres de salut pública.

“Els nens i nenes de l'aula han mostrat molt interès pels temes tractats. S'han mostrat molt participatius durant les activitats. Han entès els continguts que s'han anat treballant.”

“Amb el programa "Bon dia somriu!" hem ampliat els coneixement del rent de mans, el raspallat de dents, etc. Les activitats programades les hem realitzat sense cap problema i gaudint de totes elles. El taller "Esmorzem i ens raspallem les dents" que vau venir a fer a l'escola va ser un èxit tant el material aportat com el regal de Bin Bin que s'ha convertit amb la mascota de la classe. L'obsequi del necesser va ser molt ben rebut i el fan servir per rentar-se les dents a l'escola després de dinar. Ha estat un plaer treballar aquest programa i estem disposades a tornar-lo a repetir el curs vinent! Gràcies per tot! Felicitats!”

“Molt adient, pràctic i interessant per infants d'aquestes edats”

“Els alumnes han integrat bé a l'entorn familiar les tècniques de rentat de mans i dents”

“L'acompanyament de la infermera trobem que ha estat necessària i important, tant pels infants com per les mestres”

Propostes de millora per part del professorat

Tot i així, el professorat també destaca alguns aspectes de millora del programa. Alguns d’ells comenten que seria interessant ampliar més els continguts treballats o el tipus d’activitats realitzades, per exemple incorporant un major nombre d’activitats manipulatives i vivencials o activitats més dinàmiques. També creuen que s’haurien de millorar alguns dels materials utilitzats com el vídeo dels titelles, el qual ha donat problemes a diverses escoles. En aquesta línia, comenten dificultats a l’hora de portar a terme les activitats d’entorn per temes de coordinació amb els odontòlegs i amb el programa “fruita a l’escola”. Alguns dels professors o professores comenten que els hi ha faltat temps per portar a terme el programa. Finalment, comenten que el qüestionari administrat a l’alumnat per l’avaluació potser no era del tot adequat per l’edat de l’alumnat, consideren que era una mica llarg i difícil.

“Estaria bé incloure alguna activitat més manipulativa i vivencial per l'alumne. A nosaltres ens ha anat bé fer-ho.”

“Les activitats han sigut molt encertades i adequades per l'edat, però si que he trobat a faltar alguna activitat més dinàmica, a banda dels recursos audiovisuals i les xerrades. No obstant, crec que ha sigut molt útil i necessari.”

“El vídeo de les titelles no es sentia i va ser una llàstima perquè no s'entenia res i els nens no el van poder gaudir.”

“Hi ha dos temes pendents: No van arribar les fruites i verdures per a poder tractar la sessió que pertocava. Hagués sigut millor que la data de l'odontòleg hagués estat abans.”

“Els qüestionaris són una mica complicats d’omplir per nens i nenes de primer”

Conclusions

Els principals resultats de l’avaluació mostren que després del programa *Bon dia, Somriu!*:

- Augmenta el percentatge de nens i nenes que declaren rentar-se sempre les mans abans i després dels àpats, d’aquells que fan servir sabó per rentar-se les mans i dels que saben ordenar correctament els passos del rentat de mans.
- Augmenta el percentatge de nens i nenes que declaren menjar verdures i làctics cada dia.
- Augmenta el percentatge de nens i nenes que reconeixen que els refrescs, els sucs, la brioixeria, i el sucre fan mal a les dents.
- Augmenta el percentatge de nens i nenes que saben què ha d’incloure un esmorzar saludable.
- Augmenta el percentatge de nens i nenes que declaren raspallar-se les dents 2 o més vegades al dia, a més d’augmentar els coneixements sobre com s’han de raspallar les dents de manera correcta.
- En general, la valoració del programa per part del professorat és molt positiva, tot i fer algunes propostes de millora en relació a les activitats del mòdul d’entorn.

Referències bibliogràfiques

1. WHO. Equity, Social Determinants and Public Health Programmes. [Internet]. Geneva: World Health Organization; 2010. 301 p. Disponible a: http://www.who.int/iris/handle/10665/44289
2. Generalitat de Catalunya. Canal Salut. Departament de Salut. [Internet]. 2017. Disponible a: http://canalsalut.gencat.cat
3. Vitoria I. Promoción de la salud bucodental. Pediatría Atención Primaria [Internet]. setembre 2011;13(51):435-58. Disponible a: https://bit.ly/2J2NxKs
4. Jakab Z. Inequalities in health: challenges and opportunities in Europe. En: 21st Congress of the European Association of Dental Public Health. Budapest: WHO Regional Director for Europe; 2016.
5. WHO Expert Comittee. WHO Expert Consultation on Públic Health Intervention against Early Childhood Caries [Internet]. Geneva; 2016. Disponible a: http://www.who.int/iris/handle/10665/255627
6. Bravo, M. Almerich, JM. Ausina, V. Avilés, P. Blanco, JM. Canorea E et al. Encuesta de Salud Oral en España 2015. RCOE [Internet]. 2016;21(1):52. Disponible a: https://bit.ly/2v3Tqhv
7. York Health Economics Consortium (YHEC). A rapid review of evidence on the cost-effectiveness of interventions to improve the oral health of children aged 0-5 years [Internet]. London: Public Health England; 2016. Disponible a: https://bit.ly/2eIIXPE
8. Sociedad Española de Odontopediatría (SEOP). Protocolo de diagnóstico, pronóstico y prevención de la caries de la primera infancia [Internet]. Barcelona; 2017. p. 20. Disponible a: https://bit.ly/2U6czKX
9. de Silva AM, Hegde S, Akudo Nwagbara B, Calache H, Gussy MG, Nasser M, et al. Communitybased population-level interventions for promoting child oral health. Cochrane Database Syst Rev [Internet]. 22 desembre 2016; Disponible a: http://doi.wiley.com/10.1002/14651858. CD009837.pub3

10. WHO. Ottawa Charter for Health Promotion [Internet]. First International Conference on Health Promotion. 1986. Disponible a: https://bit.ly/2RGesge

11. Stein, C. Santos, NM. Hilgert, JB. Hugo F. Effectiveness of oral health education on oral hygiene and dental caries in schoolchildren: Systematic review and meta-analysis. Community Dent Oral Epidemilogy [Internet]. 9 març 2018;224:357. Disponible a: https://doi.org/10.1038/sj.bdj.2018.195

12. Kwan, SY. Petersen, PE. Pine, CM. Borutta A. Healthpromoting schools: an opportunity for oral health promotion. [Internet]. Vol. 83, Bulletin of the World Health Organization. World Health Organization; 2005. p. 677-85. Disponible a: https://bit.ly/2BZohAH

C S B Consorci Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública

Connectem

www.aspb.cat